

Raadsvergadering d.d. : 11 mei 2017

Agendapunt :

Onderwerp : Beleidsnota Begraven en grafrechten

Portefeuillehouder : wethouder H. Heijerman

Datum : 29 maart 2017

Onderwerp

Beleidsnota Begraven en grafrechten

Voorgesteld besluit

1. De beleidsnota begraven en grafrechten vast te stellen; het beleidskader is op het gebied van natuurbegraafplaatsen en particuliere begraafplaatsen zeer restrictief.
2. De huidige mogelijkheden en hoogte van grafrechten in stand te houden en niet verder uit te breiden.
3. Voor de oude grafrechten in Rolde stelt het college de raad voor om te kiezen voor scenario 3, waarbij de desbetreffende grafrechten, uitgegeven voor 1998, worden omgezet naar onbepaalde tijd.

Inleiding

Bij de vaststelling van het begraafplaatsenbeleid is in 2010 slechts zijdelings stil gestaan bij de nieuwe ontwikkelingen van het natuurbegraven, en is er geen concreet (toetsings)beleid geformuleerd betreffende dit onderwerp. Door de vele nieuwe ontwikkelingen op dit gebied is het wenselijk om duidelijke beleidsregels op te stellen aangaande het natuurbegraven. De beleidsregels zijn er voor om toekomstige aanvragen in een vroeg stadium te kunnen toetsen op haalbaarheid zodat niet per aanvraag een uitvoerig traject dient te worden doorlopen.

In de beleidsnotitie wordt daarom zeer strikt beleid geformuleerd betreffende het begraven op eigen terrein.

In het laatste gedeelte van de notitie wordt ingegaan op het beleid omtrent de grafrechten.

Het beleid omtrent de grafrechten en de begraafplaatsen is een gevoelige materie, de gemeente Aa en Hunze wil hier zeer zorgvuldig mee om gaan. In 2013 is er in commissieverband al uitvoerig stil gestaan bij de opbouw en hoogte van de lijkbezorgingsrechten. Naar aanleiding hiervan is met ingang van het opstellen van de begroting 2014 het uitgangspunt van 100 procent kostendekkendheid bij de lijkbezorgingsrechten losgelaten.

De directe aanleiding om nogmaals het beleid omtrent de grafrechten te analyseren en te bespreken is de brief die op 9 oktober 2015 vanuit de uitvaartverenigingen aan de gemeente is gezonden. Deze brief is als bijlage 1 bij deze notitie gevoegd.

Door de uitvaartverenigingen in de gemeente Aa en Hunze is een commissie benoemd die zich heeft verdiept in het aanpassen van de grafrechten in de gemeente. Deze commissie heeft hierin voorstellen gedaan over aanpassing van de grafrechten in Aa en Hunze en aandacht gevraagd voor de verlenging van de graven die voor bepaalde termijn vanaf 1962 zijn uitgegeven in de voormalige gemeente Rolde.

In de notitie wordt gestart met het vastleggen van het gewenste beleidskader omtrent het natuurbegraven en het begraven op eigen terrein in hoofdstuk 2 en 3. In hoofdstuk 4 wordt een korte uitleg gegeven van het wettelijk kader van de grafrechten en welke mogelijkheden er zijn op het gebied van de grafrechten. In dit hoofdstuk wordt daarnaast een analyse gemaakt van de huidige kostendekkendheid en is een vergelijking opgesteld met andere gemeenten. Dit geeft een helder inzicht

in de kosten en huidige leges. Vanuit deze brede analyse worden daarna conclusies en aanbevelingen gedaan over het beleid betreffende de grafrechten.

In hoofdstuk 5 wordt de notitie afgesloten met het opstellen van een scenario-analyse betreffende de mogelijkheden omtrent de verlenging van de oude huurgraven van de voormalige gemeente Rolde.

Beoogd effect

- Door het opstellen van heldere beleidsregels kunnen toekomstige aanvragen voor natuurbegraafplaatsen en aanvragen van begraven op eigen terrein in een vroeg stadium worden getoetst.
- Inzicht te verkrijgen in de verschillende mogelijkheden die voor handen zijn betreffende het verlengen/aanpassen van grafrechten en een hierover een beslissing te nemen.
- Definitief een beleidskeuze maken betreffende de oude grafrechten van de gemeente Rolde

Argumenten

1. Met het opstellen van een kaderstellende beleidsnota worden duidelijke beleidsregels gegeven voor de aanvragen van nieuwe begraafplaatsen. Aangegeven is dat zeer terughoudend wordt omgegaan met de aanvragen van het natuurbegraven en het toestaan van begraven op eigen terrein.
2. Door het uitwerken van verschillende scenario's omtrent (oude) grafrechten wordt inzicht gegeven in de verschillende mogelijkheden die voor handen zijn betreffende dit onderwerp en wordt antwoord gegeven op de vraag van de commissie van uitvaartverenigingen. Uit het beleidsmatige en financiële onderzoek wordt geadviseerd om de huidige mogelijkheden en hoogte van grafrechten in stand te houden en niet verder uit te breiden. Hiervoor worden twee argumenten aangedragen:

-Kosten-dekkendheid; Dit verzoek staat haaks op het gewenste cyclische begraafplaatsen-beleid. Indien de gemeente een grafrecht voor 50 jaar uitgeeft, waarbij de garantie wordt gegeven dat na het aflopen van deze periode het graf blijft liggen heeft dit hetzelfde effect als het uitgeven van graven voor onbepaalde tijd. Bij uitgifte van graven voor onbepaalde tijd zullen de kapitaallasten en onderhoudskosten alleen maar toenemen omdat graven geen nieuwe inkomsten genereren (geen verlenging).

-Juridisch; De uitgiftetermijn van 50 jaar met de daarbij voorgestelde "stilzwijgende" verlenging past niet binnen de wet op de lijkbezorging.

In deze wet zijn duidelijke voorschriften opgenomen waaraan voldaan moet worden bij de uitgifte van (bepaalde tijd) graven. In artikel 28 lid 1 van deze wet wordt aangegeven dat een recht op een graf, welke vorm ook aan dit recht wordt gegeven, uitsluitend schriftelijk kan worden gevestigd. Het recht kan voor onbepaalde tijd of voor een bepaalde tijd van tenminste 10 jaar worden verleend. Het voor bepaalde tijd verleende recht wordt op verzoek, mits gedaan binnen twee jaar voor het verstrijken van de termijn, telkens verlengd, met dien verstande dat de houder van de begraafplaats kan bepalen dat een periode van verlenging niet korter is dan vijf jaar en niet langer is dan twintig jaar. Dit betekent dat de gemeente altijd een goede registratie moet hebben van de uitgegeven graven en altijd actief de rechthebbende van een graf voor bepaalde tijd moet benaderen voor het bieden van een verlengingsvoorstel. Het uitgeven van graven voor 50 jaar en daarna "niets" doen, behoort dus niet tot de mogelijkheden.

3. Voor de oude grafrechten in Rolde, uitgegeven voor 1998, stelt het college de raad voor om te kiezen om de desbetreffende grafrechten om te zetten naar grafrechten voor onbepaalde tijd (Scenario 3 in de beleidsnota).
Gezien de vele onduidelijkheden en discussies over de oude grafrechten uit de oude gemeente Rolde is deze keuze te rechtvaardigen.
Veel rechthebbenden zijn er altijd vanuit gegaan rechten voor onbepaalde tijd te hebben, waardoor zij nooit zijn uitgegaan van het moeten verlengen van deze rechten. Door nu ook definitief te kiezen voor de optie voor onbepaalde tijd wordt er duidelijkheid voor deze rechthebbenden gecreëerd. Daarnaast worden hierdoor de grafrechten van Rolde voor de periode tot 1998 gelijk getrokken met de rechthebbenden van de grafrechten in de andere oude gemeenten.

Kantttekeningen

n.v.t.

Financiën

De verschillende mogelijkheden en scenario's hebben allemaal directe gevolgen voor de financiën. Dit is in de beleidsnota per onderwerp/hoofdstuk en scenario uitgewerkt.

De keuze voor het aanpassen van de graven van de voormalige gemeente Rolde naar onbepaalde tijd zullen de volgende directe kosten met zich meebrengen:

-Eenmalige kosten van ca. € 26.500,-, restitutie van de leges van de graven die in het verleden zijn verlengd.

-Extra administratieve handelingen bij de uitvoering van de restitutie van de leges(uren ambtelijk apparaat)

Communicatie

Na besluitvorming in de raad zal gestart worden met het benaderen van de rechthebbenden die in de periode tussen 2008 en 2012 de graven van de oude gemeente Rolde voor 10 jaar hebben verlengd. Zij hebben recht op de restitutie van de door hen betaalde leges.

Burgerparticipatie

n.v.t.

Uitvoering

Na besluitvorming in de raad zal gestart worden met het benaderen van de rechthebbenden die in de periode tussen 2008 en 2012 de graven van de oude gemeente Rolde voor 10 jaar hebben verlengd. Zij hebben recht op de restitutie van de door hen betaalde leges.

Samenvatting voor publicatie Schakel (max. 5 regels)

De gemeente heeft in de nota Begraafplaatsen en grafrechten heldere beleidsregels opgesteld omtrent begraafplaatsen. Aan dit beleid kunnen toekomstige aanvragen voor natuurbegraafplaatsen en aanvragen van begraven op eigen terrein in een vroeg stadium worden getoetst. Daarnaast wordt een definitieve keuze gemaakt over de oude grafrechten van de voormalige gemeente Rolde.

Bijlagen

1. Brief commissie uitvaartverenigingen
2. Nota Begraafplaatsen en grafrechten
3. De Verordening op de heffing en de invordering van Lijkbezorgingsrechten 2017
4. Tabel restcapaciteit begraafplaatsen

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

mevrouw mr. M. Tent
secretaris

de heer drs. J. Th. Hoekema
burgemeester